

#mps | informasjonsmøte

---

8. juni 2023

#mps | agenda

- Velkommen
- CIPS – oppdatering
- Cybersikkerhet
- *Pause*
- Kontraktsvilkår
- Oppsummering

Kort oppsummert fra forrige møte:

Oversikt over markedet for skytjenester

På markedsplassen kan offentlige virksomheter få en **god og strukturert oversikt over leverandører og tjenester tilgjengelig i markedet**

Fellesavtaler som kan brukes for å kjøpe skytjenester

På markedsplassen kan offentlige virksomheter knytte seg til og **benytte fellesavtaler**

Sikkerhet og personvern i skyen

Benytte markedsplassens **veiledning og råd for vurderinger av risiko og sikkerhet** kan offentlige virksomheter oppnå økt sikkerhet i skyen

Implementering og drift av skytjenester

Benytte markedsplassens **kunnskapsbase med beste praksis, veiledninger, interaktive artikler, maler og verktøy**

#mps | CIPS – oppdatering

ingrid elisabeth sørensen

prosjektleder, cloud infrastructure and platform services

#mps

ingridelisabeth.soerensen@dfo.no

+47 475 09 083

#mps

- Avtalen gjelder infrastruktur og plattformtjenester, jf. NIST-definisjonene
- Avropsprosessen
- Avtalene som inngås vil ikke direkte berøre allerede inngåtte avtaler

- Leveranse 1: godkjent konkurransestrategi for CIPS
- Klare til kunngjøring
- Enkelte aktiviteter som må gjennomføres før kunngjøring

- Leveranse 2: frivillig bruk av avtalene
- Det blir frivillige avtaler for virksomhetene
- Ikke pliktig bruk
- Risiko
- Volum og innkjøpsposisjon antas forbedret ved frivillige avtaler

- Leveranse 3: konkurransepreget dialog
- CIPS kontraktene skal forhandles med leverandørene gjennom en konkurransepreget dialog
- Det innebærer at leverandøren skal foreslå løsningsmekanismer for de problemstillingene vi ber om
- Som følge av dette vil vi ikke sende konkurransegrunnlaget sendes på høring
- Rammedokument

#mps | tilslutning

- Leveranse 4: tilslutning for statlige virksomheter
- DFØ - fullmakt gitt ved kgl. res.
- Statlige virksomheter behøver ikke foreta seg noe

- Leveranse 5: tilslutning for fylkeskommunale og kommunale virksomheter
- Det er usikkerhet knyttet til tilslutning pga merverdiavgiftsproblematikk
- Fylkeskommuner og kommuner må foreta positiv tilslutning
- Forbehold om at vi klarer å inkludere fylkeskommuner og kommuner
  - Vi kommer tilbake til dette!

#mps | cybersikkerhet

per jakobsen
fagansvarlig, cybersikkerhet
#mps

per.jakobsen@dfo.no
+47 907 59 160

#mps

#mps | hvordan vi går frem - metode for utprøving

- Hva bør vi satse på?
  - Utgangspunkt i konkurransestrategien, internasjonale rammeverk (NIST) og beste praksis.
- Drøfter forslag til verktøy og tjenester med interessenter
- Dialog med markedsledende tjenesteleverandører
- Invitere relevante virksomheter til deltakelse i utprøving
- Behovsavklaring gjennom konkret utprøving i relevante virksomheter
- Hvis konklusjonen fra tilbakemeldinger er at dette er nyttig,
  - Anskaffelsesprosessen starter
  - Utlyse og gjennomføre konkurranse
- Tilrettelegge verktøy og tjenester på markedsplassen for avrop
- Tilrettelegge artikler med støtte-informasjon på markedsplassen

#mps | CyberX – Grunnleggende føringer for produkter og tjenester

- **Skybaserte** - Produkter og tjenester skal være skybaserte og må støtte anvendelse av skytjenester, men også støtte hybrid og on-site infrastruktur.
- **Automatisert** - Produkter og tjenester skal tilrettelegge for en høy grad av automatisering.
- **Nasjonal situasjonsforståelse** - Produkter og tjenester bør tilrettelegge for aggregert informasjon for sentrale funksjoner (f.eks. NSM og CERTer).
- **Mangfold av leverandører** - Målbildet er, hvor relevant, å etablere avtaler med flere leverandører innenfor kategoriene og dermed tilrettelegge for fleksibilitet med hensyn på ulike modenhetsnivå.
- **Baseline** - Alle produkter og tjenester skal oppfylle sikkerhetskrav basert på NSM og NIST, ISO27001, samt lovpålagte krav og andre relevante standarder.

#mps | resultater fra utprøving av Cyber Risk Score

Formålet med prosjektet har vært å prøve ut verdien av en Cyber Risk Score tjeneste i statlige og kommunale virksomheter for å se hvilken effekt bedre innsikt i egen sårbarhet på internett vil ha med hensyn på å treffe risikoreduserende tiltak, samt gi økt bestillerkompetanse for senere eventuelle anskaffelser innenfor informasjonssikkerhetsområdet.

Nytteverdien ble undersøkt innen to hovedområder

Strategisk – hvordan kan denne informasjonen benyttes av virksomhetsledelsen

Operativt – hvordan kan IT- og sikkerhetsledelse benytte seg av denne informasjonen

#mps | Cyber Risk Score dashboard

Målbare og sammenlignbare størrelser basert på internasjonalt anerkjent CVE score

Muligheter for agreggering og sammenstilling på nasjonalt nivå

Overview

Follow up to 958.16K companies, or create custom scorecards!

Add company Add custom card X

Portfolio Average Rating
A 91

Portfolio Rating Distribution
71.79%
17.95%
10.26%
A B C D F

39 companies
0 active (0%)
39 inactive (100%)
View List

Worst Performing Companies

COMPANY	SCORE
[Redacted]	71
[Redacted]	71
[Redacted]	73
[Redacted]	78
[Redacted]	82

Most Critical Issues

ISSUES	COMPANY COUNT
SSL/TLS Service Supports Weak Protocol	17
Site does not enforce HTTPS	4
Outdated Web Browser Observed	3
High Severity CVEs Patching Cadence	2
High-Severity Vulnerability in Last Observation	2

Most Common Issues

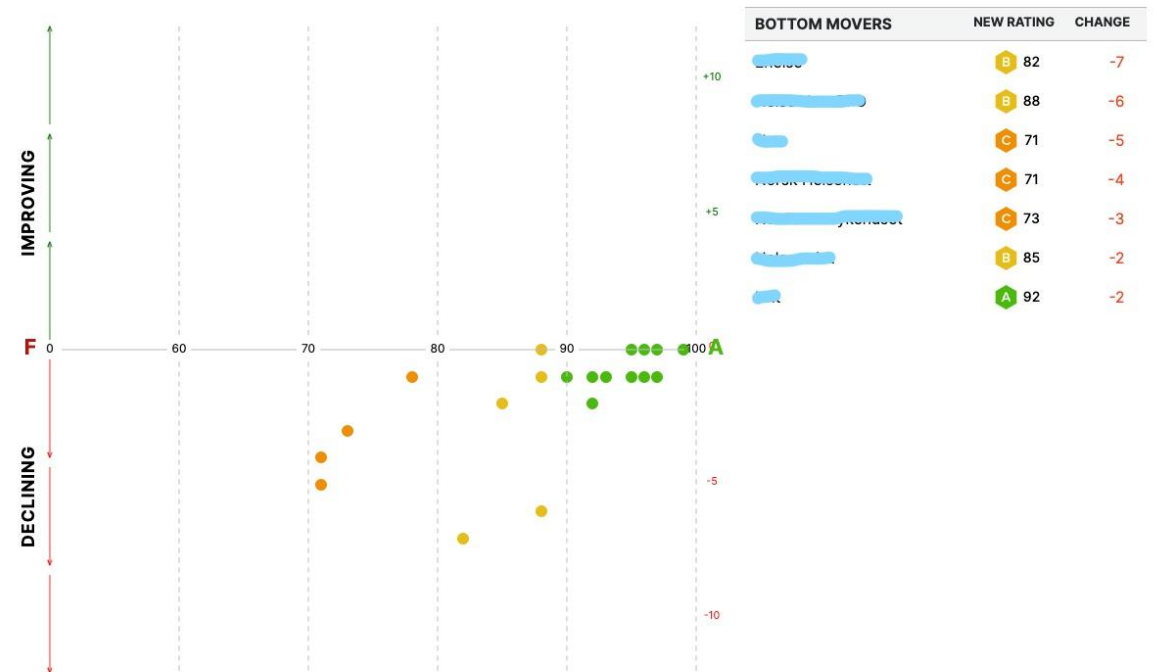
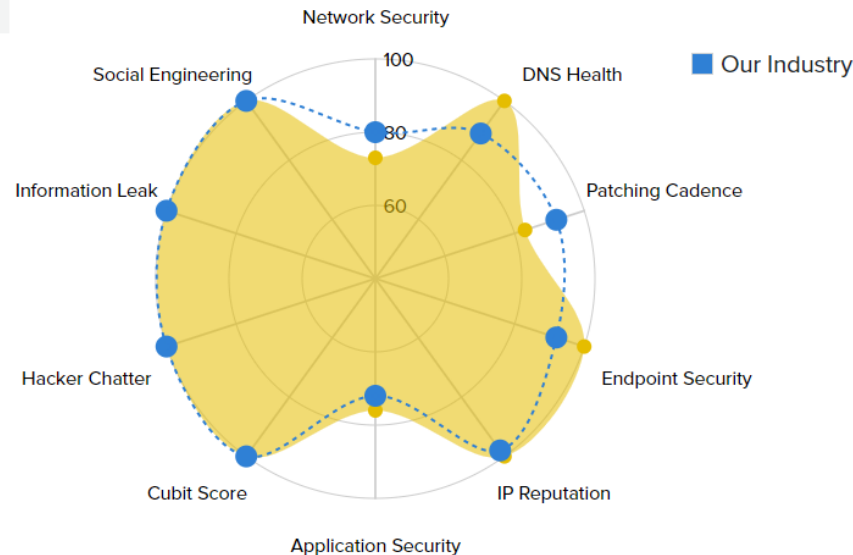
% OF PORTFOLIO AFFECTED	ISSUE
97%	Unsafe Implementation Of Subresource I...
94%	Website Does Not Implement HSTS Best...
94%	Content Security Policy (CSP) Missing
94%	Website does not implement X-XSS-Prot...
92%	Exposed Personal Information (Historical)

Board Summary

Prepared on Jun 16, 2022

OUR CURRENT SECURITY SCORE

B 89

#mps | resultater fra utprøving av Cyber Risk Score

- Leveranse: Konklusjoner og sammendrag fra utprøvingen
  - Behov for en Cyber Risk Score tjeneste i offentlig sektor
  - Nyttig for virksomhetsledelse og for IT- og sikkerhetsledelse
  - Økt verdi hvis et slikt verktøy benyttes Nasjonalt med aggregerte data
  - Må være flere verktøy i verktøykassa
  - Virksomheten må ha flere indikatorer for sikkerhet
  - Et slikt verktøy krever relevant kompetanse på IT- og sikkerhet
  - "Digital footprint" må valideres av virksomheten selv
- **"Utprøving av en Cyber Risk Score Tjeneste"**
legges ut på markedsplassen sine sider i dag!

#mps | konkurransestrategi – SaaS - Cyber Risk Score

Formålet med anskaffelsen er å etablere en skykontrakt for en skytjeneste som måler virksomhetens risiko ved eksponering på internett - Cyber Risk Score

Nasjonal
situasjons-
forståelse

Strategisk
styring i
virksomhetene

Operativ
oppfølging i
virksomhetene

- Orientering: konkurransestrategi for Cyber Risk Score klar i juni 2023
- Konkurransen er planlagt kunngjort i august/september 2023
- Avtalen er planlagt å gjelde fra januar/februar 2024

#mps | leveranse - utprøving av en Threat Intelligence tjeneste 2023

- Formål med utprøvingen
  - Undersøke om kunnskap om dypere innsikt i trusselbildet kan bidra til raskere og mer målrettet problemløsning innen Cybersikkerhet
  - Øke utbredelse av tjenester innen trusseletterretning gjennom en fellesavtale
- Deltakelse
  - Spesialisert tjeneste som også krever høy kompetanse på brukersiden
  - Har invitert utvalgte virksomheter til utprøving
  - Inviterer til drøftinger med relevante interessenter innen stat og kommune
- Hva skal gjøres?
  - Utprøving av en trusseletterretningstjeneste mai – september/oktober
  - Deltakende virksomheter vil jobbe sammen med leverandøren i perioden

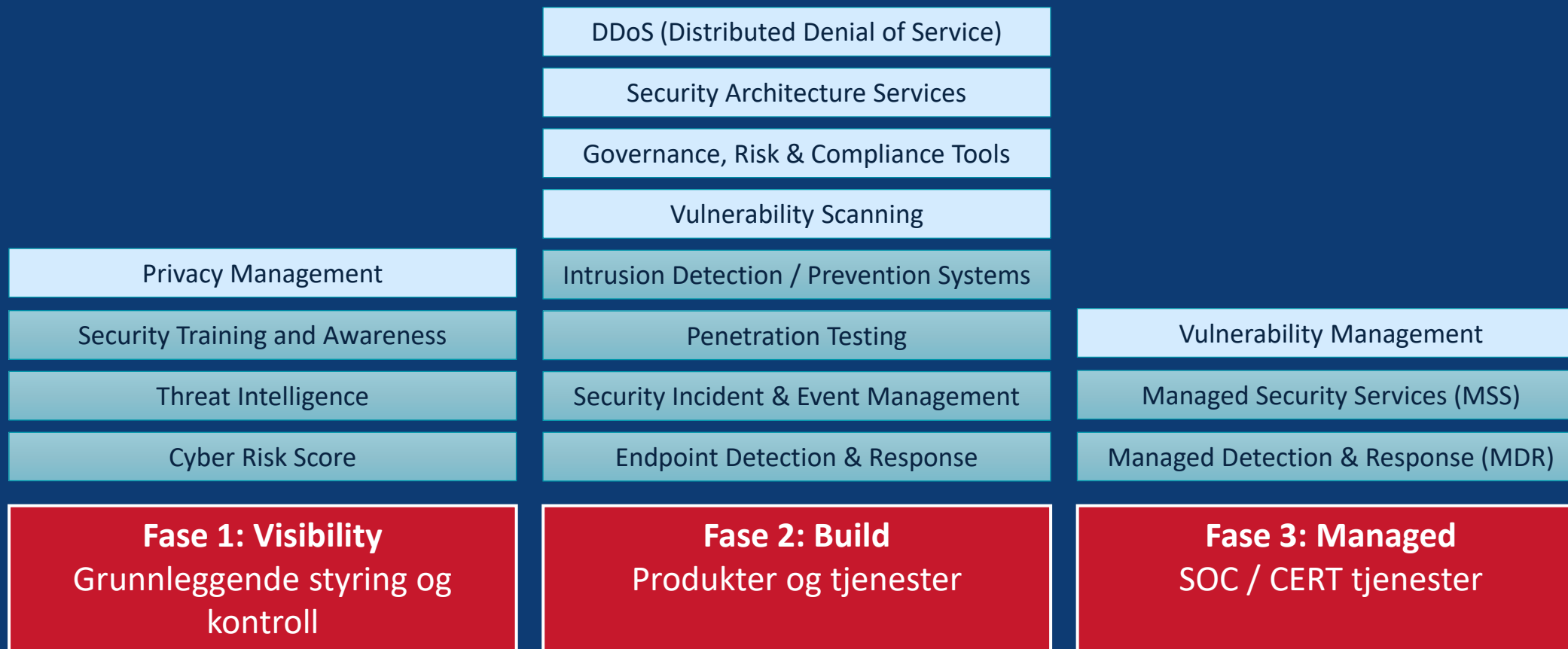
KickOff Mandag 12. juni

#mps | leveranse - privacy 3rd party management – utprøving

- Formål
  - Oversikt over leverandørkjedene er for enhver virksomhet en svært viktig, men krevende oppgave under GDPR
  - MPS skal gjennomføre en utprøving av en tjeneste som kan bidra til bedre styring og oversikt over leverandører og deres leveransekjeder.
  - GDPR Artikkel 30: “a controller must maintain a record of processing activities (RoPA)”
- Deltakelse
  - MPS vil invitere virksomheter til utprøving – oppstart Q3/2023
  - Virksomhetene vil få støtte fra leverandøren underveis
- Hva skal gjøres?
  - Virksomhetene som deltar vil få tilgang til tjenesten, teste og evaluere nytteverdien gjennom utprøvingsperioden.

#mps | cyberX – forslag til produkter og tjenester for offentlig sektor

#mps | cyberX – Fase 1: Visibility

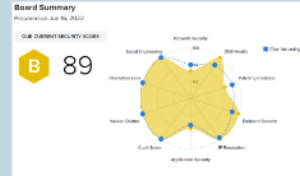
#mps | cyberX – ny landingsside for sikkerhet

- Leveranse - Landingside for cybersikkerhet lanseres I DAG!!
- Eksempler på innhold:
  - Informasjon om utprøvinger og piloteringer av verktøy og tjenester innen cybersikkerhet.
  - Informasjon om status og resultater fra utprøvinger
  - Status på forestående skykontrakter
  - Oversikt over nyttige verktøy og tjenester
  - Kilder for bevisstgjøring og kompetanse
  - Lenker til relevante rammeverk (NIST)

#mps

Aktuelt innen sikkerhet

Anskaffelse av verktøy for Cyber Risk Score
Utprøving av Cyber Risk Score er gjennomført 2022 og konkludert med god nytteverdi. Markedsplassen inngår derfor skyavtale for en Cyber Risk Score tjeneste.
Les mer om dette her.

Utprøving av tjeneste for personvernetterlevelse i leverandørkjeden
Offentlige virksomheter kan fra september delta i utprøving av en tjeneste for personvernetterlevelse.
Les mer om dette her.

Utprøving av tjeneste for trusleletterretning
Markedsplassen har invitert utvalgte offentlige virksomheter til utprøving av en tjeneste for trusleletterretning.
Les mer om dette her.

Verktøy og tjenester for sikkerhet

Er du sikkerhetsansvarlig i virksomheten og trenger hjelp til å finne gode verktøy for å forbedre sikkerheten i virksomheten? Her har vi samlet rammeverk og oversikter over tilbydere av produkter og tjenester du kan benytte deg av.

NIST Cybersecurity Framework

Les rammeverket på norsk her

Bevisstgjøring og opplæring av ansatte

Her har vi samlet noen ressurser du kan bruke for å skape større oppslutning rundt sikkerhet i virksomheten din

Risiko- og sårbarhetsanalyse

Her kan du lese om hvordan du gjennomfører en risiko- og sårbarhetsanalyse

Bør du ha Managed Security Services (MSS)?

Les mer om hva det er, hvorfor du bør ha det og hvordan du anskaffer administrerte sikkerhetstjenester (MSS)

Modenhetsmodell

Les hvordan du kan bruke SANS security awareness maturity model for å øke forståelse av risiko i virksomheten din

Leverandører innen trusleletterretning

Her er en oversikt over de største aktørene innen trusleletterretning på markedet

Verktøy for sjekk av åpen informasjon

Liste over verktøy for å hente åpen tilgjengelig informasjon om sikkerhet i skyen. Kan bidra til å redusere sikkerhetsrisiko

#mps | cyberX NIST Cloud Security Framework på Norsk

- Leveranse - NIST CSF Nor er nå tilgjengelig på markedsplassen!
- NIST rammeverket er oversatt av Tor-Ståle Hansen og tilgjengeliggjort på Markedsplassen i søkbart HTML format.
- Formålet er å bidra til utbredelse, forståelse og bruk av NIST rammeverket i offentlige virksomheter.

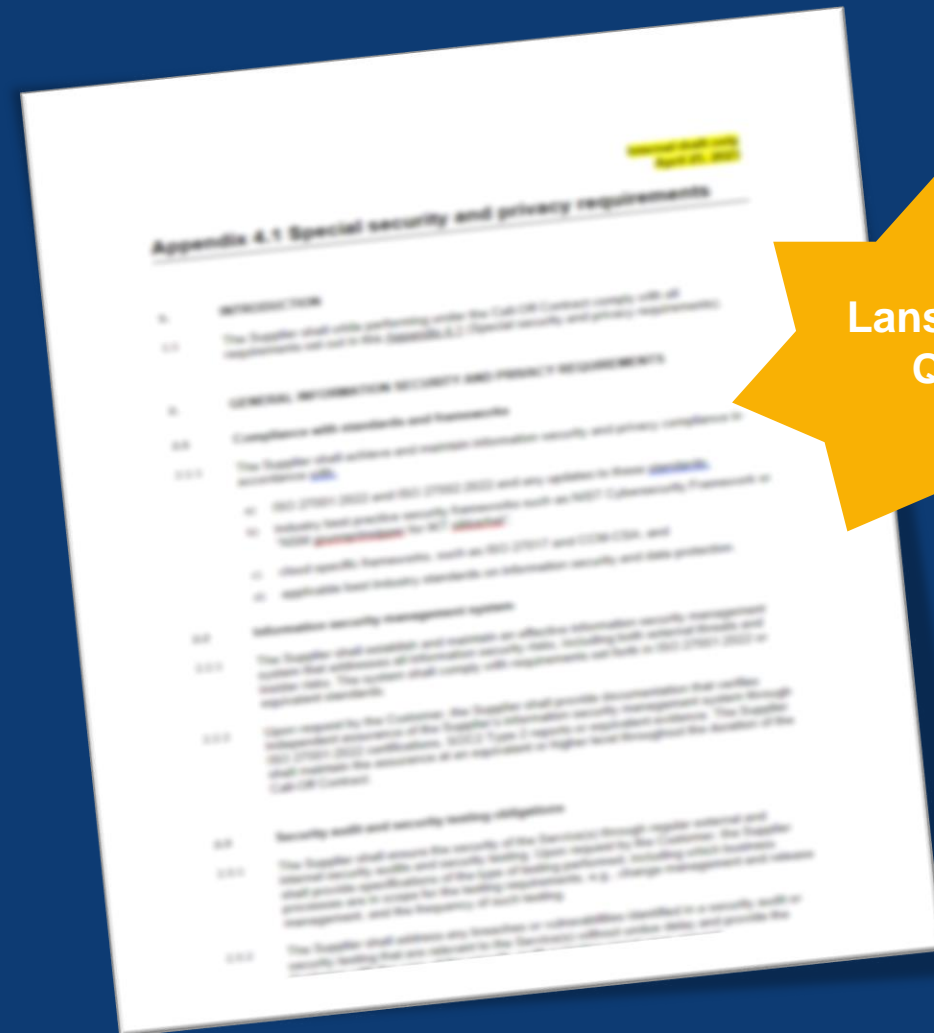

Den norske utgaven av NIST CSR-rammeverket kan være nyttig for mange virksomheter i Norge, også offentlige. Bildet er fra Norcerts operasjonssenter i Oslo for noen år tilbake. Foto: NTB/Heiko Junge

#mps | cyberX Ny referansearkitektur for sikkerhet

- Leveranse - I forbindelse med CIPS prosjektet har markedsplassen utviklet en referansearkitektur for sikkerhet.
- Høring tverrsektorielt
- Alminnelig høring
- Publisering Q3/23

Lanseres
Q3

pause

#mps | oppsummering

sverre christian stoltz
programdirektør
#mps

sverre.stoltz@dfo.no
+47 920 45 300

#mps

#mps | felles problemstillinger i Europa

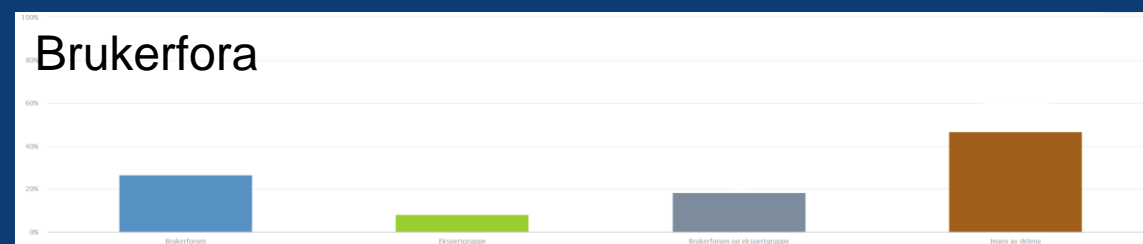
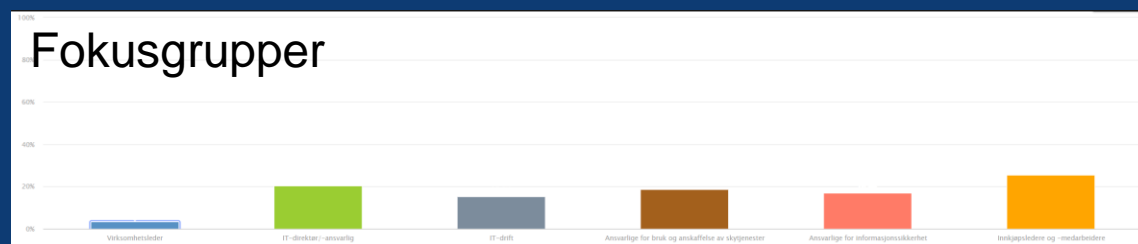

- DFØ del av nettverk for Central Purchasing Bodies
- Etablert arbeidsgruppe for skytjenester som ledes av #mps
  - 8-10 land deltakere
  - Jevnlige møter
- Flere pågående prosesser om skyavtaler i Europa
- Utveksler erfaringer og bidrar i dialog om kontraktsvilkår

#	Forum	Beskrivelse	Kommunikasjon
1	Referansegruppe	<ul style="list-style-type: none"> • Styres av #mps • Tverrsektorielle aktører 	<ul style="list-style-type: none"> • Møte/anbefalinger
2	Ekspertgrupper	<ul style="list-style-type: none"> • Styres av prosjektlederne • Liten eller ingen overlapp mellom gruppene • Varierende antall ekspertgrupper 	<ul style="list-style-type: none"> • Møte • E-post • Telefon
3	Brukerforum	<ul style="list-style-type: none"> • Samle både virksomheter og leverandører • Antatt høyt antall interessenter • Gjennomgående utfordring at all informasjon per i dag kun foreligger på engelsk 	<ul style="list-style-type: none"> • Informasjonsmøter • Websider • Nyhetsbrev • E-post • Interaksjon: digitale tjenester • Sosiale medier

- Leveranse: veiledning fornyelse av programvare (SaaS): kontorstøtte
- Veiledning produsert og sendes til høring hos leverandører m.m.
- Alminnelig høring
- Ferdigstillelse Q3/23
- Antas å ha stor betydning for offentlig sektor

#mps | kostnadsoptimalisering

- Leveranse: prosjekt for kostnadsoptimalisering
- Oppstart: 1. september 2023
- Fokus: det offentliges bruk av infrastruktur og plattformtjenester

- Orientering: avgjørelsen i Schrems-saken (Meta)
- Bot og stans i overføringene
- Vurderinger av SCC (EU-kommisjonens standard personvernbestemmelser)
- Transatlantisk overføringsavtale EU – USA

#mps | videre prosess

- Nyhetsbrev: påmelding åpnet
- Vi kan treffes på Sikkerhetsfestivalen 28-30. august 2023
- Neste møte 13. september 2023 kl. 13:00-15:00
- Åpent møte: markedsplass for skytjenester

mps | riktig bruk av skytjenester i offentlig sektor

spørsmål?
